

FIȘA DISCIPLINEI

Icoana, de la canon la libertate de expresie.

Anul universitar 2026 – 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă creștină
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Icoana, de la canon la libertate de expresie.			Codul disciplinei	OMR4009
2.2. Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Claudia Cosmina Trif				
2.3. Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Claudia Cosmina Trif				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					24
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					60
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					3
Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				119	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Condiții specifice atelierului de pictură	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Condiții specifice atelierului de pictură	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Contextualizează activitatea artistică Contextualizes the artistic activity
CP6	Creează opere de artă Creates artwork
CP10	Utilizează tehnici de pictură Uses painting techniques
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Organizează informații, obiective și resurse. Organizes information, objects, and resources.
CT2	Se exprimă într-un mod creativ. Expresses themselves in a creative way.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. Absolventul cunoaște contextul teologic, liturgic, istoric și cultural al artei creștine. <i>1. The graduate knows the theological, liturgical, historical and cultural context of Christian art.</i>	1. Absolventul integrează informații din teologie, istoria artei și patrimoniu în formularea conceptului artistic. <i>1. The graduate integrates information from theology, art history and heritage in formulating the artistic concept.</i>
CP1	2. Absolventul cunoaște cadrul normativ specific (canoane iconografice, documente bisericești, legislație a patrimoniului). <i>2. The graduate knows the specific normative framework (iconographic canons, church documents, heritage legislation).</i>	2. Absolventul analizează contextul concret (spațiu, comunitate, tradiții locale) al proiectului artistic. <i>2. The graduate analyses the concrete context (space, community, local traditions) of the artistic project.</i>
CP6	17. Absolventul cunoaște principiile compoziției, cromaticii și simbologiei în arta creștină. <i>17. The graduate knows the principles of composition, colour and symbolism in Christian art.</i>	17. Absolventul concepe și realizează opere de artă creștină (icoane, pictură murală, vitralii, mozaic). <i>17. The graduate conceives and creates works of Christian art (icons, mural painting, vitralii, mozaic).</i>
CP6	18. Absolventul cunoaște principalele tehnici de realizare a icoanelor și ansamblurilor murale. <i>18. The graduate knows the main techniques used in the creation of icons and mural ensembles.</i>	18. Absolventul integrează în lucrări rezultatele documentării teologice și iconografice. <i>18. The graduate integrates the results of theological and iconographic research into their works.</i>
CP10	24. Absolventul cunoaște materialele și tehnicile de pictură utilizate în arta creștină. <i>24. The graduate knows the materials and painting techniques used in Christian art.</i>	24. Absolventul aplică în mod adecvat tehnici de pictură tradiționale și contemporane. <i>24. The graduate appropriately applies traditional and contemporary painting techniques.</i>

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
Studentul cunoaște elementele de limbaj specifice icoanei, incluzând simbolistica, tehnicile și materialele tradiționale utilizate în realizarea acesteia.
Studentul cunoaște etapele stilistice ale icoanei, de la proto-bizantin până la tendințele contemporane, și diferențele dintre acestea.
Studentul cunoaște conexiunile dintre icoană și alte domenii, precum Estetica, Istoria artei și Teologie, pentru a înțelege contextul cultural și teologic.
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
Studentul este capabil să descifreze și analizeze etapele stilistice ale unei icoane, identificând caracteristicile sale specifice.
Studentul este capabil să aplice noi modalități de exprimare plastică în elaborarea propriei lucrări artistice, combinând tehnicile tradiționale cu tendințele actuale.
Studentul este capabil să folosească limbajul de specialitate, clar și corect, pentru a descrie și a argumenta abordările artistice și tehnice utilizate în iconografie.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații³
1. Curs introductiv	Prelegere, expunere de material didactic.	4 ore fizice
2. Identificare elementelor estetice/plastice de canon specifice iconografiei	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	6 ore fizice
3. Prezentarea unui grup de iconari contemporani marcanți pentru arta iconografică	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	6 ore fizice
4. Identificare și propunere de elemente de noutate în limbajul icoanei	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	12 ore fizice
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Scurtă prezentare a etapelor stilistice ale icoanei	Dialog, vizualizare, exemplificare.	4 ore fizice
2. Identificarea elementelor estetice/plastice de canon din una dintre icoanele Maicii Domnului Hodighitria de sec. XVI	Lucrare practică	6 ore fizice
3. Prezentarea unui grup de iconari contemporani marcanți pentru arta iconografică	Lucrări practice	6 ore fizice
Bibliografie CAVARNOS, Constantine, <i>Ghid de iconografie bizantină</i> , Ed. Sophia, București, 2005. SENDER, Egon, <i>Icoana, imaginea nevăzutului</i> , Ed. Sophia, București, 2005. GUSEV N., DUNAEV M., KARELIN R., <i>Îndrumar iconografic</i> , Ed. Sophia, București, 2007. BIGHAM, Stephane, Pr., <i>Icoana în tradiția ortodoxă</i> , Ed. Theosis, 2016 MIHALCU, Mihail, <i>Fața nevăzută a formei și a culorii</i> , Editura Tehnică, București, 1996 MUREȘAN Vianu, <i>Simbolul, Icoana, Fața</i> , Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2006;		

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

GUÉNON, René *Simboluri ale științei sacre*, traducere de Marcel Tolcea și Sorina Șerbănescu, Editura Humanitas, București, 1997
 STĂNILOAE, Dumitru, *Considerații în legătură cu Sfintele Icoane*, în *O teologie a icoanei*, Ed. Anastasia, București, 2005
 USPENSKI, Leonid, *Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă*, Ed. Anastasia, 1994
 USPENSKY, Leonid și LOSSKY Vladimir, *Călăuziri în lumea icoanei*, Ed. Sophia, București, 2006

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluarea finală</i>	<i>Susținerea printr-o expunere orală a preoiectului elaborat pe parcursul semestrului.</i>	40%
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Verificarea lucrărilor aplicative realizate pe parcursul semestrului</i>	60%
		<i>Implicarea activă la orele de atelier</i>	10%
10.6 Standard minim de performanță:			
<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea principalelor elemente estetice/plastice de canon iconografic 			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁴

	☐ Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
								Nu se aplică nici o etichetă
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Data completării:

09.12.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

⁴ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.